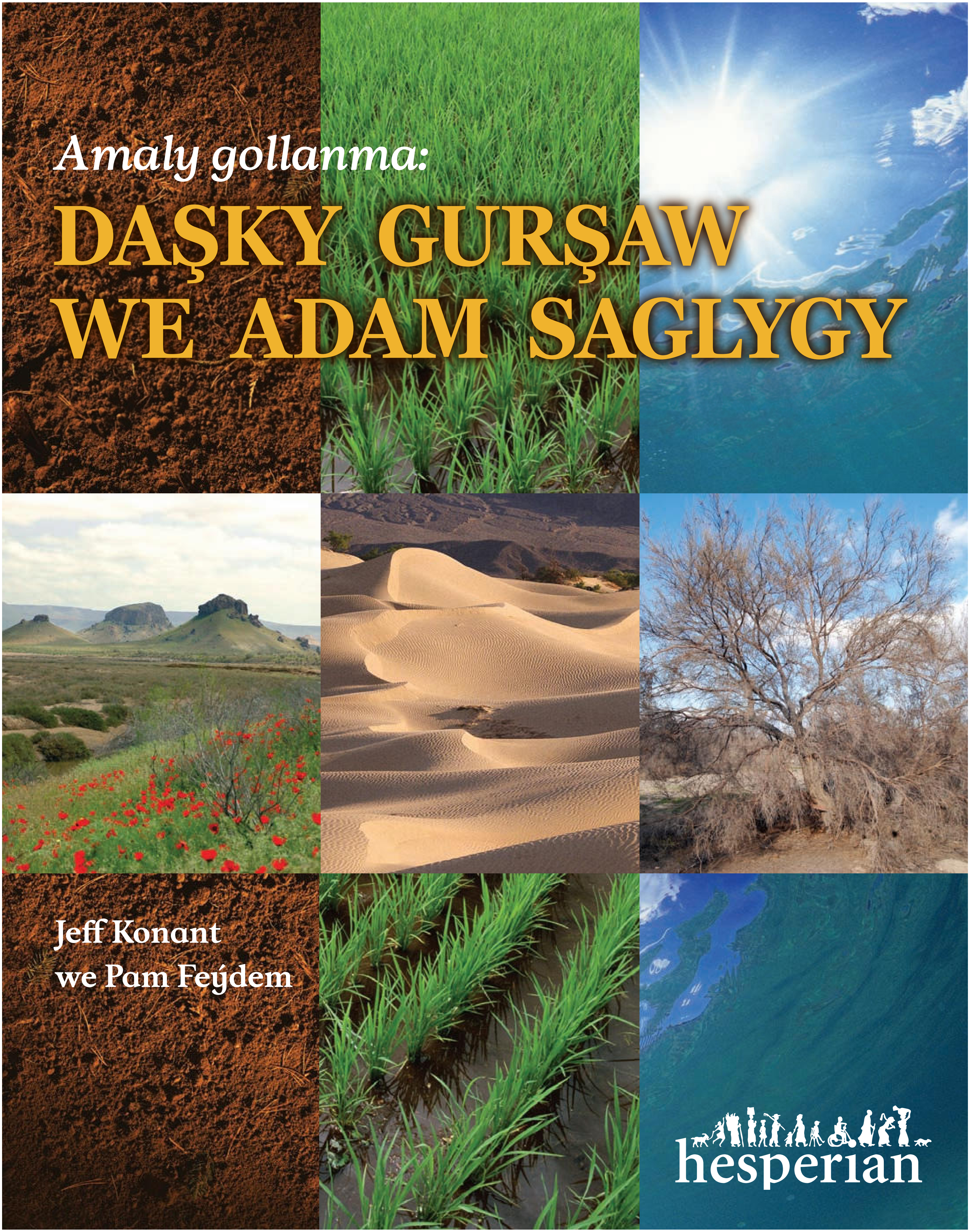

Amaly gollanma:

DAŞKY GURŞAW WE ADAM SAGLYGY

Jeff Konant
we Pam Feýdem

hesperian

Daşky gurşaw we saglyk boýunça jemgyýet üçin gollanma – lukmançylyk işgärleri, mugallymlar, jemgyýetçilik işjeňleri, ösüş boýunça hünärmenler, öz saglygyny we tutuş jemgyýetiň saglygyny gowulandyrmak isleýän her bir adam üçin peýdaly, bütin dünýä boýunça ýygnalan teklipleriň, usullaryň, hekaýalaryň we amaly çözgütleriň ýygyndysydyr.

Kitaby nädip ulanmaly?

Her bir jemgyýet we her bir medeniýet saglygy hem-de tebigy serişdeleri goramakda öz usullaryndan peýdalanýar. Şu kitap siziň jemgyýetiňiziň serişdelerine goşular diýip umyt baglaýarys.

Kitapdaky maslahatlar garaşylýan netijeleri bermese, hekaýalar siziň ýagdaýyňyza laýyk gelmese, nähili hem bolsa bir sebäplere görä gurluşyk boýunça görkezmeler siziň mätäçlikleriňize laýyk gelmese, synag geçiriň! Şu kitapdan tapan zatlaryňyza goşmaça dürli çözgütleri gözläň.

Kitapdan gerekli temaňyzy tapmak üçin, Mazmundan peýdalanyň. Kitabyň başynda ýerleşdirilen mazmunda baplaryň sanawy olaryň tertibine baglylykda hödürlenendir. Mazmundan soň size gerekli zady tapmaga kömek edip biljek **Tejribe sapaklaryň, Hekaýalaryň** we **"Nädip etmeli..."** diýen Görkezmeleriň sanawyny taparsyňyz. Her babyň öňünde ondan tapyp biljek zatlaryňyzyň sanawy has jikme-jik mazmunynda görkezilendir.

569-njy sahypada başlanýan **sözlük** şu kitapda ulanylýan käbir sözleriň manysyny düşündirýär. Söz bapda ilkinji gezek duş gelende, ol has gara ýazylýar.

Şu kitapda hekaýa, tejribe sapagy, görkezmeler we umumy maglumatlar arkaly hödürlenen maglumatlaryň dürli görnüşleri berlendir.

Suratlar barada

Kitapdaky suratlarda dünýäniň dürli künjeklerindäki adamlar görkezilýär. Olaryň köpüsi siziň jemgyýetiňizdäki adamlara meňzeş bolmagy hem ahmal. Adamlaryň ýaşaýan ýerine, geýnişine ýa-da olaryň öýleriniň durkuna garamazdan, olar daşky gurşaw we saglyk bilen bagly meseleleri çözmek üçin işleýär.

Maglumatlaryň köpüsi kitabyň ahyrynda ýerleşýär

Esasy baplardan soň **2 goşundy (A,B)** berlendir. Bu goşundylarda kitapdaky temalaryň köpüsinde ulanyp boljak maglumatlar (mysal üçin, howpsuzlyk enjamynyň ulanylyşy barada) bardyr.

Amaly gollanma:

Daşky gurşaw we adam saglygy

Jeff Conant we Pem Feýdem

hesperian

Berkli, Kaliforniýa, ABŞ

Hesperian Fondunyň awtorlyk hukugy © 2008. Ähli hukuklary goralýar.
Birinji neşir: Maý, 2008
Gaýtadan işlenilen kagyzda Kanadada çap edilen
ISBN: 978-0-942364-56-9

Kongress Kitaphanasynyň Katalogy – neşirler bölümi, Konant, Jeff.

Daşky gurşaw we saglyk / Jeff Konant we Pem Feýdem.

Kitabyň gysgaça beýany: kitapda gozgalýan meseleler: ilaty ugrukdyrmak; suw çeşmelerini goramak, arassalamak we dogabitdi keseller; arassaçylyk; aýakçylaryň ýaýradan keselleri; tokaýlaryň ýok edilmegi; tokaýlaryň dikeldilmegi; oba hojalygy; pestisidler we zäherler; gaty galyndylar we lukmançylyk galyndylary; magdan gazyp alýan senagatyň we nebitiň gazylyp alynmagynyň zyýany; toparlaryň işi üçin görkezmeleri we degişli tehnologiýalary öz içine alýar.

ISBN 978-0-942364-56-9

1. Saglyk we daşky gurşaw – Sada dilde ýazylan edebiýat. 2. Jemgyýet öňbaşçylygy. I. Feýdem, Pem II. Ady.

RA566.C666 2008

362.196’98-dc22

2008015042

Hesperian fondy şu kitabyň nusgasynyň göçürilmegini, çap edilmegini we kitabyň islendik bölüminiň, şol sanda suratlarynyň ýerli aýratynlyklara laýyklykda uýgunlaşdyrylmagyny mugt ýa-da girdeji almazdan satmak şerti bilen ýaýradylmagyny goldaýar. Kitaby girdeji almak üçin nusgasyny göçürmek, çap etmek ýa-da onuň islendik bölümini ýerli şertlere laýyk edip işläp taýýarlamak isleýän her bir adam ýa-da gurama Hesperian Fondundan rugsat almalydyr.

Kitaby uýgunlaşdyrmazdan ýa-da terjime etmezden öň, teklipleriňizi aýtmak, maglumatlary täzelemek, işleri utgaşdyrmaklyk üçin Hesperian Fondy bilen habarlaşmagyňyzy haýyş edýäris. Şu kitapdan tekst ýa-da surat ulanan bolsaňyz, şol materiallaryň nusgasyny ibermegiňizi hem haýyş edýäris.

hesperian

1919 Addison street, #304

Berkli, Kaliforniýa 94704, ABŞ

Awtorlaryň we goldaw beren guramalaryň sanawy

Redaksiýa gözegçiligi:
Sara Şennon

Redaktirleme we redaksion dolandyrma:
Pem Feýdem, Todd Jeýler

Neşiri redaktirlemek:
Todd Jeýler, Jeýn Makswell, Sýuzen Makkolister

Goşmaça ýazuw we barlag:
Pratap Chatterjee, Enn Hokins, Todd Jeýler, Elaýn Nobbs, Sintiýa Noulz, Sýuzen Makkollister, Treýsi Perkins, Sara Şennon, Elizabet Şapiro

Çeperçilik bezege jogapkärler:
Meri Israel, Elaýn Nobbs, Treýsi Perkins, Sýuzen Kuass, Leana Rosetti

Jemgyýeti öwrenmäge jogapkärler:
Jeff Konant, Pem Feýdem, Meri Israel, Elaýn Nobbs, Treýsi Perkins, Sýuzen Kuass

Taslama goldawy:
Meri Israel, Elaýn Nobbs, Ýelena Metkalf, Treýsi Perkins, Sýuzen Kuass, Leana Rosetti, Maýa Şau

Goşmaça taslama goldawy:
Keý Alton, Jon Balkuist, Shipra Bansal, Emi Kantor, Kris Karter, Fransis Çang, Erin Donnelaý, Diana Emmons, Lesli Fezenmiýýer, Reýçel Freifelder, Skott Fridman, Ýuriý Futamura, Reýçel Golden, Keýt Haner, Sonýa Gerbert, Sara Hill, Keýsi Jekson, Lia Ýoans, Liz Jonson, Apama Kollipara, Leona Kwon, Şerin Larijani, Sara Mahdawi, Sandi Makgunejl, Sumi Mehta, Patrisiýa Nawarro, Liw Newin, Wiktor M.Polanko, Grigoriý Rou, Dewon Şannon, Frederik Şou, Sara Şulman, Sara Sloan, Jeremi Wid, Agnes Wirzbiski, Tse- Sung Wu, Kirbaý Zilgowskiý we Kitýa Weir, sanawyň ahyrynda, emma biziň ilkinji meýletinçimiz.

Düzediş:
Suna Çerwin

Indekslemek:
Wiktoriýa Beýker

Önümçiligi dolandyrmak:
Todd Jeýler

Dizaýn we önüm:
Isaki Fernendez de Retana, Jekob Gulkasýan, Şu Ping Guan, Liana Rozetti, S. Senkewiç

Kitap sahabynyň bezegi:
Jekob Gulkasýan Suratkeşler: Roberto “Galo Arroýo”, Sara Boor, Haýdi Broner, Barbara Karter, Rossina Kazali de Barroz, Jil Korall, Raza Du, Rejina Fol-Doýl, Wiktoriýa Frensis, Sandaý Frank, Jessi Ham, Hari Işwan, Meri Israel, Anna Kolis, Delfin Kenz, Sýuzen Kleýn, Elizabet Lipezýu, Jun Mehra, Meýbl Negret, Jeýn Norling, Gabriela Nysez, Liana Rozetti, Petra Rur-Ruýendal, S. Senkewiç, Çenguýu Song, Joli Strowe, Oran Suta, Salli Satton, Raýan Swir, Ýakira Teýtel, Arunadha Takur, Kiýel Tortenson, Bembi Tran, Ýors de Ward, Sara Wollis, Dewid Werner, Kristina Wong, Lia Wong, Meri Enn Zapalas

Kitap sahaplarynyň suratlary:
goňur: © Don Mason/ Brand X/ Corbis; ýaşyl: © Datacraft/Getti Imeýjs; gök: © Bloomimage/ Corbis; Çepden: GEF kiçi grantlaryň Maksatnamasy, Wýetnam; Merkez: Halk Bakaleýasy, Oklend, Kaliforniýa, ABŞ; Çepden: GEF kiçi grantlaryň Maksatnamasy, Montasko de Guamuhaýýa, Kuba

Çeperçilik işlerden peýdalanmaga rugsat:
Suratlary ulanmaga rugsat edenleri üçin minnetdarlyk bildirýän adamlarymyz: Aquamor, IRK-suwuň we arassaçylygyň halkara merkezi, CODEL/VITA, EAWAG/SANDEK, PAN/Ýuwaş umman sebiti, Halk işçiler žurnalynyň işgärler topary, Proyecto Zopilote, Raýdaşlyk Merkezi/FL-CIO, Ösüş Okuwy, Urban Resource Systems, Inc, Goňşy halklar, Zimbabwäniň tebigy oba hojalyk ulgamy, ÝUNISEF Nepal

1996-1997 ýyllarda Hesperian hyzmatdaşlary bilen zerurlyklara baha bermek işleri geçirilenden soň, Todd Jeýler şu taslamanyň ilkinji görnüşini we mazmunyny işläp taýýarlap, işiň iň irki tapgyrlaryny ýerine ýetirdi. 2000-nji ýyldan başlap, ekologik we ýaşaýyş adalatlylyga jogapkär Jeff Konant tutuş hepde işli bolandygyna garamazdan, bu taslamany öňe sürýärdi. 2004-nji ýylda bu işe Pem Feýdman goşulanda, onuň işjeňligi, gyzyklanmasy we guramaçylyk başarnyklary taslamanyň kitap görnüşinde işlenilmegine ýardam berdi. Todd Jeýler kitaby tamamlamaga ýardam bermek üçin, 2007-2008-nji ýyllarda gaýtadan bu işe goşulýar. Şeýle hem kitabyň her bir tapgyrynyň işlenip düzülmegine Hesperianyň zehinli işgärleriniň (kitap gaplaýjylar, bezegçiler, ýardam beriji we redaksiýa işgärleri, maliýe serişdelerini tapmaga kömek edenler we ýolbaşçy işgärler) goşan goşandy örän uludyr.

Jemgyýet synçylary we jemgyýetçilik guramalarynyň işgärleri

Şu kitap ýerli jemgyýetçilik guramalary we ähli dünýädäki jemgyýet toparlary bilen hyzmatdaşlykda işlenip düzüldi. Kitabyň irki çapdan çykan görnüşlerini öwrenip we öz mümkinçilikleri bilen paýlaşyp, wagtyny, tejribesini sarp edeleriň, ilat saglygynyň aladasyny edýän adamlaryň goşandyna minnetdarlyk bilen hormat goýýarys. Olaryň yhlasy şu kitabyň dünýädäki adamlaryň ähli̇si üçin we üýtgeýän şertlerde ýaşaýanlar üçin peýdaly boljakdygyna kepil geçýär.

Argentina:
El-Kooperatiw Alamo

Bangladeş:
Daşky gurşawy goramak we myşýaksyz arassa suw Merkezi
Gonoşaştaýýa Kendra (Saglyk Halk Merkezi)

Kamerun:
Baptistleriň Mbingo Hassahanasy
Matengin Tikonyň Saglyk Distrikti

Hytaý:
Grinpis
Pestisidleriň Eko-alternatiw Merkezi

Ekwador:
Acciýn Ecolygika
Amazanga Bileleşigi
Frente por La Defensa de la Amazonia
Guacamayo Bahiatours
Intag Raýdaşlyk Guramasy
Salud para el Pueblo

Salwador:
Salwador Rehim-şepagat guramasy, Agrotokaýçylyk we ekologik bilim Maksatnamasy we Oba Saglygy we Arassaçylyk Maksatnamasy

Efiopiýa:
Bale sebitindäki Dalo saglyk Merkezi

Gana:
Saglyk we Ösüş boýunça Jemgyýetleriň Hyzmatdaşlygy
Suwuň hususy eýeçilige geçmegine Garşy Gana Koalisiýasy
Sunkwa Klinikasy

Gwatemala:
Ilat saglygyny goraýyş serişdeleriniň we hyzmatlarynyň jemgyýetçilik Assosiasiýasy

Gwineýa:
Aýallaryň Saglygyny goramak boýunça Oba Taslamasy

Gonduras:
Gwadelupa Karni Bileleşigi
Movimiento Campezino del Aguan
Pastoral Social de la Diycesis de Trujillo

Hindistan:
Bilim Serişdeleriniň CHESS Merkezi
Hristian Lukmançylyk Assosiasiýasy
Bileleşigiň Saglyk Guramasy
Plaçimada Bileleşigi
Köpugurly Oba Saglyk Taslamasy
Birleşme Jogapkärligi, Saglyk we Daşky gurşaw boýunça Forum
Ekologik Howpsuzlygyň Fondy
Adam hukuklarynyň we Kanunyň Hindistandaky Merkezi
HEDGON Oba Ösüşi üçin Halk Ylmynyň Gravis Merkezi
Manawi Bileleşikleriniň Taslamasynyň K.E.M. hassahanasy
Lukmançylyk galyndylary boýunça Hereketiň Mumbaý topary
Hünär Saglygyň we Howpsuzlygyň Merkezi
Magdan gazyp alýan Orissa sebitindäki Halk Hereketiniň Ulgamy
SAMATA
Santulan
Sarvodaýa Ýaşlar Guramasy
Şri J.g. Kooperatiw Hassahanasy we LTD Barlag Instituty
Şristi Kararlar Hereketde
S-Ksawýera Hassahanasy
Thanal- sürgündäki Tibet bileleşigi
Vipra Klinikasy
Kowalamyň Nola deň Galyndylary

Indoneziýa:
IPM bileleşikler Maksatnamasy, Günorta-gundogar Aziýa

Garagalpagystan:
Önelgelik Saglygyň we Daşky gurşawyň Garagalpagystandaky “Perzent” Merkezi

Gyrgyzstan:

"Ýaşaýyş Daragty" atly adam ösüşiniň Merkezi

Keniýa:

Akion Aýallar Topary
Gök Şäherler
Ilima
Jaşo Oba Saglyk Merkezi
Kiambu, Naýrobi Resmi däl obalar
Dünýä Agrotokaýçylyk Merkezi

Malawi:

Kaluluma Oba Hassahanasy
Kasungu Etrap Hasahanasy

Mali:

ADAF Galle Assosiasiýasy

Meksika:

Centro de Innovaciyn en Tecnologha
Alternativa, A.C.
Centro de Investigaciyn y Capacitaciyn Rural A. C.
Wiseente Gerrero Bileleşigi
Desarollo Economico y Social de los
Mexicanos Indhgenas
Huicholes Contra Plaguicidas
Proyecto Zopilote
Sarar Transformacion, S.C.

Mozambik:

ESTA MOS
BMG-niň azyk we oba hojalyk Maksatnamasy
Junior Farmer Field Guramasy
Mekdepler

Nepal:

Aşa
Ilatyň saglygy we Daşky gurşawyň Ösüş Merkezi
Şäher suwy we arassaçylygy boýunça DGG Forumy

Nigeriýa:

Ekologik Hukuklar boýunça Hereket
Daşky gurşaw boýunça Atiýem Koalisiýasy

Päkistan:

Şrikat Gah Aýallar Serişde Merkezi

Filippinler:

Barangeýanyň saglygy goraýyş gullugynyň işgärleri,
Mindanao
Kububuhanyň Arassaçylygy we Oba Suwy
Çest Kore Assosiasiýasy
"Doktor Dawao" Hassahanasy
Ekoweýst Koalisiýasy
GAIA, Filippinler

Somali:

Afrikanyň Şahynyň azatlyk we ösüş Guramasy

Günorta Afrika:

Keýptaunyň Saglygy Goraýyş Müdüriýeti
Graund Work
Keýptaun Uniwersiteti

Tanzaniýa:

Safin Topary
Tanzaniýanyň Rehim-şepagat guramasy

Tailand:

Gök Ygtyýarlylyk
Aziýanyň şekilleri
Mea Tao Klinikasy

Togo:

GOGESTEN

Uganda:

Daşky gurşawyň, tehnologiýanyň we oba hojalygynyň Ösüş Merkezi
Klimat we Ösüş Başlangyçlary
Aýallaryň Gwalimutala Ösüş Topary
Nakonte Bileleşikleriň Ösüş Guramasy
Tebigy köp dürliliginiň goraýjylary

ABŞ we beýleki Demirgazyk Amerika ýurtlary:

Kaliforniýanyň Oba Ýuridik Kömegi
CH. M. ACOS
"Arassa kölüň" Pomo Taýpasy
Indeýesleriň Halkara Ylalaşyk Geňeşi
Göçüp gelen daýhanlar, Arwin, Kaliforniýa
Göçüp gelenleriň saglygyna Ýardam bermek
Halk Bakaleýasy
Pit Derýasynyň taýpalary
Nýu-Meksiko Uniwersiteti
Wintu taýpasy
Ýukon Derýasynyň Taýpara Suw tarazynyň Geňeşi

Wýetnam:

Hünär we ekologik Saglygyň Milli Instituty

Zimbabwe:

Akwamor

Minnetdarlyk

Biz şu kitabyň çapdan çykmagyna ýardam berip, öz wagtyny, pikirlerini, tekliplerini, tankydy maglumatlaryny gaýgyrman, dünýädäki taslamalary görmäge baranymyzda bize ugur-ýol görkezen, öz garaýyşlaryny, joşgunlaryny, goldawyny beren adamlara minnetdarlyk bildirýäris:

Hilari Abell
Al-Hassan Adam
Ferril Adam
Anu Agrawal
Rawi Agrawal
Brahma Ahmadi
Azuýbuke Akaba
Sesiliýa Allen
Laura Allen
Marselina Almožera
Miguel Altýeri
Anton Alwares
Ingwar Andersson
Anu
Sizar Akorwe
Patrik Apoýýa
Şobna Arole
Fransisko Arroýo
Oral Ataniýazowa
Şaýlendra Awale
S. A. Azad
Kristina Baçman
Sarita Bal
Ketrin Baldi
Dewis Baltz
Rolando Barilýas
Robin Barr
Endrýu Kang Bartlett
Nimmo Bassi
Şenuýu Belski
Piter Berg
Wen Bo
Aza Bradman
Deniel Breneman
Lindseý Breslin
Ned Breslin
Kenni Bruno
Hasinto Buenfil
Robert Tumwezigaý Baganda
Roland Banç
Bet Berrous
Timoti Býakola
Jaýýakumar S.
Alehandra Kabalýero
Fransisko Kabalýero
Sandaý Kernkross
Manni Kalonzo
Kris Kanadeý
Lin Kapistrano
Joý Karlson
Andrea Karmen
Raýan Keýs
Robert Çambers
N. M. Çandraşekar
Prabir Çatterji
Erik Çorett
Zafrulla Çoudharri
Enrike Sifuýentis
Toni Klark
Meri Koalter
Geri Koen
Karol Kolfer
Joana N. Kuper
Žill Korko
Ramon Koul
G. Daromar
Darlena Dewid
Gopal Daýaneni
Dik de Jong
Dewid de Liuw
W. Ramana Dhara
Rass Dilts
Karol Jedda
Ketrin Doýe
Brok Doloman
Amitaý Dulittl
Brendan Doýl
Walentaýn Doýl
Dipika De Souza
Madhumita Dutta
Horhe Emmanuýel
Robert Engleman
Jeroen Ensink
Riko Euripido
Ianto Ewans
Ýael Falikow
Karl Fleker
Şirli Fronda
Ndong Jozef Fuoh
Gin Gollegos
Linthoýn Gambi
Karen Garfinkl
Anna Garwud
Karmelo Jendrano
Jinjer Jibson
Mikeý Jimmel
Treýsi Glinn
Laýza Goldman
Kris Graýesen
Nelli Gram
Liza Grandiýa
Ruben Graniç
Kristen Greýzer
Abebe Gulma
Çeril Hakwors
Ross Hagan
Robert Hamm
Ýewa Arris
Alden Enderson
Jenifer Haýnton
Uilber Hoff
Filan Horo
Robert Hrubers
O. O. Imediýegwu
Awiwa Imhor
Rejina P. Injent
Gloriýa Içguez
Balu Iwer
Sara Janssen
Selena Jaramilýo
Rawi Jaýakaran
Nitianand Jaýaraman
Garri Jin
Manas Ýena
Matt Jeşke
Apolonio Jiminez
Tunkaminire Jon
Paul Joisi
Dewid Keýmowits
Bhanumati Kallurim
Dennis Kalson
Reýçel Kamende
Leýla Iskandar Kamel
Wijaý Kanhere
Assetou Kanaute
Nalini Kant
Godfri Kazozi
Sýuzen Kegleý
Kristi Keýs
Keýt Kelli
Mamta Kanna
Saýokla Kaýndness
Misa Kişi
Ekhard Kleýnau
Jeým Nin
Ram Babu Koýrala
Timoti Krupnik
Rongping Kuang
Dennis Kaklok
Satomi Lander
Şanna Langdon
Denni Larson
Allen Lasseý
Enn Leonard
Stiwen Lester
Ana Leung
Jon Limo

Elizabet Linder
Çun Long
Žesus Lopes
Simone Lowera
Art Lýudwig
Wanžira Maathaý
Jeýms Makneýl
Firuzeh Mahmoudi
Sti Maýmunah
Paul Meýna
Hýu Meýnzer
Irma Makalinao
Kelli Malahi
Adolfo Maldonado
Dipak Malik
Gnana Surabhi Mani
Şiýamala Mani
M. A. Mansur
Esperanza Martinez
Žaklin Mason
Jakeş Meý
Kati Makafi
Jon Makkraken
Patrik Makkalaý
Kris Makgaheý
Tobi Makgrat
Sandi Makgýunejill
Enn Makkinnon
Jeýms Makneýl
Glenn Makrae
Nikola Meares
Regula Meýerhofer
Hanna Melnitski
Atutambire Melone
Sonýa Mendoza
Gustawo Merten
Lesli Minot
Zini Mokhine
Kaliýa Moldogaziýewa
Robert Mollel
Rita Monroý
Hulio Monsalwo
Alisiýa Montoýa
RoJer Mudi
Monika Moor
Robert Moran
Piter Morgan
Merion Mozes
Sintiýa Muang
Santos Nelida Murga-Gutýerez
Ketrin Merfi
Inosanto Nagara
Anil Naýdo
Şibu Nair
Pratep Naýak
Jozef Ndong
Aşleý Nelsen
Kara Nelson
Margaret Nelson
Den Nepstad
Gila Neta
Nguien Ngok Nga
Laýza Nikols
Şerri Norris
Miss Meer Noşirwani
Missis Niirenda
Maýe Okampo
Odigha Odigha
Elli Ongola Ogweno
S. Obiçukwu Onwudiwe
Jorž Odindo Opiýo
Piter Orris
Rikki Ott
Erlinda Palaganas
Sindi Parker
Praşant Pastor
Bobbi Pik
Rebekka Perlmutter
Walentin Post
Dario Proano-Leruks
L. D. Puranik
RobKwik
Romeo Kuijano
Kressesiano G. Kwintos
Ausaf Rahman
Narendra Rana
Ý. E. S. Ratsma
Rawi Rabapraganda
D. Narasimha Reddi
Margaret Riwers
Diana Reiss-Konkar
Bastu Rege
Palawi Rege
Sarojeni Rengam
Meggi Robbins
Kim Rodriges
Mario Rodriges
Marni Rozen
Rob Rozenfeld
Fred Rozensweig
Andrea Razer
Rosario Rubio
Ram Çaritra Sah
Alberto Saldamando
Paýal Sampat
Flawio Santi
Rafael Santi
Horhe Santýago Santýago
Felisiano dos Santos
Satinath Sarangi
Atanu Sarkar
Alisiýa Soýýer
Ron Soýýer
Enn Şeýenberg
Aleksa Şirsinger
Stiw Şoll-Bukwald
Kassandra Skott
Brioni Seoane
Şalini Şah
Sara Şamos
Dewinder Şarma
Lonni Şawelson
Ang Rita Şerpa
Bob Şimek
Mira Şiwa
Marko Simons
Ratna Singh
Subrat Kumar Singh
Jo Smet
Kirk Smit
Dewid Soheýl
Jina Solomon
Kewin Starr
Din Stil
Ginus Suarez
Salli Satton
Brent Swallou
Sýuzen Saýks
Roda Bafowna Takui
Fe Tan-Sebrian
Annel Teýlor
Maýkl Terri
Abou Tiam
Kalindi Tomas
Feliks Tomson
Bewerli Torp
Houp Trafikeýnt
Bambi Tren
Sirse Trewant
Hanym Şaşi Týaji
Jon Urness
Nora Urrutiýa
Aditi Waýdýa
Angel Walensiýa
Arnold wann de Klundert
Aýzek Wanderberg
Marçello Weýga
Ketlin Wikeri
Rori Willaluna
Jerom Wambura
Tom Uotson
Martin Wejelin
Meri Waýnger
Emiliýa West
Endi Witmor
Deýw Wilýamson
Monika Wilson
Skott Wittet
Hanna Wittman
Agung Wiýono
Kleo Wolf-Erskine
Kewin Wuds
Stefani Raýt
Maglo Ýao
Anželina Zamboni
Jeffri Zaýaç

Şu kitaby işläp taýýarlamakda bahasyna ýetip bolmajak goldaw beren guramalar:

APROVECHO Ylmy-barlag instituty, Saglyk Merkezi, CARE International, Daşky gurşaw we Adalatlylyk, Cob Cottage Kompaniýasy, DESMI, galyndylar ýakylýan Alternatiw Enjamlar üçin dünýä möçberindäki GAIA Alýansy, Zyýansyz Saglygy goraýyş, ýerli ilatyň Ekologik Ulgamy, Bhopaldaky adalat ugrundaky Halkara Hereketi, Halkara Ösüş Hyzmatdaşlygy (IDEX), Arassaçylygyň we Tropiki Lukmançylygyň Londondaky Mekdebi, Pestisidler boýunça Saglyk Halk Hereketi, Population Action International, Saglygy Goraýyşda ekologiki maksada laýyk tehnologiýalaryň ulanylmagy boýunça Maksatnama (PATH), Underground Halkara Saglygy goraýyş Taslamasy, Sambhavna Trust, SANDEC, Solar Cookers International, Tearfund, WASTE-Netherlands, Water Aid UK, WELL, Goňşy Halklar.

Biz şu taslama maliýe goldawyny beren adamlara we fondlara sahylyklary üçin minnetdarlyk bildirýäris:

Arntz, Maşgala Fondy, Christensen Fondy, Azyk harytlary we Saglygy Goraýyş Fondy, Edward S.Mooranyň Fondy, S.Ersyň we Alfred K. Arbogastyň Fondy, Forduň Fondy, Goldmanyň Fondy, Grousbekiň Maşgala Fondy, Harrisiň we Elza Kempneriň Fondy, Homeland Fondy, Halkara Fondy, Jenifer Altmanyň Fondy, Laura Jeýn Masseriň Fondy, Loson Walentaýnyň Fondy, Marislyň Fondy, Mitçel Kaporyň Fondy, Morianyň Fondy, Mulagonyň Fondy, Owerbrukyň Fondy, Panta Reýa Fondy, Jemgyýetiň Abadançylyk Fondy, Doganlar Rokfellerleriň Fondy, Solidago Fondy, Summit Foundation, SIDA Floranyň Maşgala Fondy, UNDP, Unitarian Universalist service, Suw Kömegi, Günbatar Fondy.